

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Decimis, Primitiis Et Oblationibus. Titvlvs XXX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Parochiano tuo, qui excommunicatus pro manifestis excessibus, videlicet homicidio, incendio, violenta manuum injectione in personas ecclesiasticas, ecclesiarum violatione vel incestu fuit, dum ageres in extremis a per Presbyterum suum juxta formam ecclesie absolutos, non debent cœmeterium & alia ecclesie suffragia denegari. Sed ejus hæredes & propinqui, ad quos bona pervenerunt ipsius, ut pro eodem satisfaciant, cen. sunt ecclesiastica compellendi.

DE PAROCHIIS, ET ALIENIS PARO-

CHIANIS.

TITVLVS XXIX.

CAP. I.

Inter Episcopum substitutum Episcopo heretico, & ipsum Episcopum hereticum reuersum, & ex dispensatione receptum, dividitur episcopatus, modo hic expresso.

Ex concilio Africano. b

Si Episcopus e ex Donatistis ad catholicam unitatem est conversus, & qualiter inter se dividant eas quæ sic inventæ fuerint, ubi ambæ partes fuerint, id est, ut alia loca ad illum, alia ad alium pertineant, ita ut ille dividat, qui amplius temporis in episcopatu habet, & minor eligat. Quod si forte unus fuerit locus, ad eum pertineat, quem pieb elegerit. Sed si antiqui catholici suum voluerint, & illi suum, qui ex Donatistis conversi sunt, plurimorum voluntas paucioribus præferatur d. Si autem partes æquales sunt, majoris temporis Episcopo deputetur e. Si enim ita plurima loca inveniuntur, in quibus ambæ partes fuerint, distributis locis, qui parem habent numerum, quicumque locus remanserit, hoc in eo seruetur, quod dictum est, cum de æquo loco superius tractetur.

CAP. II.

Presbyteri parochiales dominicis diebus & festiuis parochianos alienos ad missam admittere non debent, si ex contemptu ad eorum ecclesiam accedunt.

Ex concilio Naneten. g

Vt dominicis vel h festiuis diebus Presbyteri antiquam missam celebrent plebem interrogent, si aliter parochianus in ecclesia sit, qui proprio contempto Presbytero ibi velit missam audire: quem si invenerint, statim ab ecclesia abjiciant.

CAP. III.

Episcopus parochianum alterius sine ipsius licentia ordinare non potest, nec eum aliter judicare.

Hadrianus Papa. i

Nullus Episcopus alterius parochianum judicare præsumat: & infra. Nam qui eum ordinare non potuit, nec judicare potest.

CAP. IV.

Fines parochiarum, de quibus constat, vel finibus coherentia præscribi non possunt.

Vrbianus III.

Super eo verò k, quod apud vos intelleximus dubitatum, an quod de finibus, & i his quæ finibus coherent, non præscribendis, statutum per canones esse

^a Quis dicatur constitutus in extremis, vid. in leg. 3. cum l. sequent. ff. de don. cau. mor. Bart. in l. 1. C. de sacrosanc. eccl. b c. 85. in conc. Lat. c. C. i. eod. tit. in 1. comp. d. Ved. l. & suum heredem. h. fin. cum l. sequent. De pastu. e deputentur. f fuerunt. g Vansten al. Noveren sed legendum Naneten. esse que hoc decretum ibi c. 1. non c. 25. ut refert Bur. l. 2. decr. c. 2. nec ca. 19. ut refert Ivo p. 2. l. 122. h C. 2. eod. tit. in 1. comp. i Bur. l. 2. decr. c. 29. Ivo p. 6. c. 148 & c. 3. eod. tit. in 1. comp. k post conc. Lat. sub Alex. III. c. ult. & c. 3. eod. tit. in 1. comp. l vel.

dignoscitur, sit in parochiarum a limitibus, sicut in provincialibus admittendum. Respondemus quod bene videtur in utroque servandum, si fines legitima probatione, vel aliâ indubitata fide constiterit ecclesiastica ordinatione statutos.

CAP. V.

Si parochianus seu diocesanus domicilium transferat, primus prelatus in eo iura episcopalia, seu diocesana, sibi non vendicat: de cetero tamen prædiles illius parocia sibi debentur, nisi aliter debeantur ex consuetudine.

Clemens b III.

Significavit e nobis Aconen. d Episcopus, quod cum post recuperationem Aconen. civitatis, ad habitandum in ea se quàm plurimi contulissent, qui ante generalem occupationem terræ sanctæ in aliis civitatibus regni Hierosolymitani elegerant mansionem: [i & f.] Fraternitati tuæ e, mandamus, quatenus prædictorum locorum prælatos, ut sibi nullam in prædictos Acon. habitatores jurisdictionem usurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus spiritalia non ministrant, distinctione, qua convenit compellatur: ita quod si de agris in eorum parocia constitutis fructus percipiunt, & in ultramarinis partibus ratione prædictorum decima percipiuntur, deinceps eis ipsas cum integritate percipiant: dicto verò Aconen. tanquam diocesano suo cogantur de ceteris respondere.

[i Et in ea residentiam fecerunt aliquantulum, & adhuc oriam resident in eadem, prælati prædictarum civitatum eis ad sitienda sibi iura ecclesiastica compellunt. Quia verò transgredi verbum a patribus constitutos, aut saltem mittere in messam alienam non oportet.

DE DECIMIS, s PRIMITIIS ET OB-

LATIONIBUS.

TITVLVS XXX.

CAP. I.

Exprimit quatuor genera decimarum, quæ ex veteri lege debebantur.

Hieronymus super Ezechielem. g

Decimam partem omnium frugum Leviticæ tribui populus ex lege debebat. Rursus ex ipsis decimis Levitæ, hoc est inferiorum ministrorum gradus decimas dabant sacerdotibus. Erant quoque & h alix decimæ, quas unusquisque de populo Israël in suis horreis separabat, ut comederet eas, cum iret in templum in urbe Hierusalem, & in vestibulo templi sacerdotes & Levitæ ad convivium invitaret. Erant autem & alix, quas pauperibus recondebant. At vero primitivæ quas de frugibus offerebant, non erant specialiter nomine definitæ, sed offerentium arbitrio derelictæ. Traditionem quoque accepimus Hebræorum, non lege præceptam, sed arbitrio magistrorum inolitam, quod qui plurimum, sexagesimam inter quadragesimam & sexagesimam licebat quodcumque voluissent offerre. Quod igitur in Pentateucho dubium derelictum est, hic i specialiter definitur propter sacerdotum avaritiam, ne amplius à populo exigant in primitivis offerendis.

CAP. II.

Non potest congruè summarî, propter varietatem locutionum, Paschalis II.

Novum k genus exactiois est ut clericis à clericis decimas exigant, cum nusquam in lege Domini

a Lxxviii. b Clemens. c Ca. un. eod. tit. in 2. comp. d Acon. e alvestra. f De materia hujus tit. vid. Thom. 22. q. 80. & 87. g C. 45. & c. 1. eod. tit. in 1. comp. h Hæc dictio & deest. i al. hoc. k Post conc. Lat. sub Alex. III. p. 13. c. 16. & c. 17. eod. tit. in 1. comp. hoc

hoc legamus. non enim Levitæ à Levitis decimas accepisse leguntur. Illi profecto clerici, qui à clericis spiritualium ministeriorum labores accipiunt, decimas eis debent.

CAP. III.

Compositus super decimis non tollitur per privilegium sequens, si de illa mentionem non facit.

Hadrianus Vigoren. & Herforden. Episcopi.

EX multiplica a conqueſtione V. Presbyteri accepimus, quod cum inter Abbatem de Brudeja, de consensu totius conventus, & prædictum Presbyterum talis intercesserit b conventio, scripto monachorum authentico roborata, quod monachi dicto Presbytero & ecclesie suæ de blado, & universis leguminibus, quamdiu viveret, decimas persolverent, exceptis minutis decimis, quas idem Presbyter quietas clamavit, idem Abbas à nobis privilegium obtinuit, ut de laboribus, quos propriis manibus aut sumptibus excolunt, nulli decimas solvere tenerentur: [1 & 7.] Vnde quia non fuit nostræ intentionis per privilegium nostrum conventioni derogare prædictæ: mandamus, quatenus Abbatem & monachos, ut eandem conventionem (non obstante dicto privilegio, nisi de ipsa contineatur in eo) inviolabiliter teneant & observent, vel exinde secum pacificè conveniant, appellationibus compellatis.

[1 Quis si quidem reversus ad propria tantam apud H. Regem illud gratiam & favorem invenit, quod totam terram Baxeyfculi, in qua ecclesia præfati Presbyteri sita est, monasterio ipsius in perpetuam elemosinam contulit: quo factoprad. Abba universos colonos illius villa expulsi, totam terram prædicta parochie excolens propriis sumptibus, ecclesia debitos redditus subtraxit.]

CAP. IV.

Monachi tenentur solvere decimas prædiales, de prædiis noviter cultis, de quibus decimas prius solvebantur.

Idem Thoma Cantuarien. c Archiepiscopo.

Commissum [est] nobis [1 & 7.] Pervenit ad nos quod monachi de Bossa, ecclesie sanctæ Marie, in cujus parochia commorantur, decimas ex integro non persolvunt. Ea propter mandamus, quatenus eos de decimis de terris cultis, in quibus olim domus constructe fuerant, præfata ecclesie cum ea integritate persolvant, qua priusquam in eadem parochia morarentur, solvebant persolvi, compellas. Et sicut etiam de pascuis olim decimæ persolvebantur, ita nunc de eisdem ad frugum fertilitatem translatis, decimas volumus absque deminutione persolvi.

[1 A Deo dispensationi officium admonet, & exhortatur multipliciter, ut universis Christi fidelibus & ecclesie debeamus ubique providere, atq; integra jura sua nos oportet atq; illibata conservare.]

CAP. V.

De excommunicationem compellitur quis ad solvendas decimas de molendinis, & aliis huiusmodi, & ca. seq. hoc dicit, non seq.

Alexander III. Cantuarien. Archiep. & eius suffraganeis.

Pervenit ad nos: [1 & 7.] Mandamus, quatenus parochianos vestros monere curetis, & si opus fuerit, sub excommunicationis distinctione compellere, ut de proventus molendinorum, piscinarum, feno, & lana, decimas ecclesie, quibus debentur, cum integritate persolvant.

a C. 7. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 13. a. 11. b intervenit. c Hinc existimo esse B. Tho. Cantuarien. Arch. qui circa annum Christi 1171. pro libertate ecclesie assensu martiri tradidit sub Alex. III. d C. 3. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. p. 13. c. 12. e C. 2. eod. tit. in 1. comp. f vid. l. si mansisti. C. de for. & aqua per Bar. & h. ff. de aqua plu. ar.

[1 Quod cum parochiani vestri decimas bonorum suorum consueverint ecclesie, quibus debentur, cum integritate persolvere: nunc tam laudabili consuetudine præmissa, quidam ex eis de lana, & de feno, & de proventus molendinorum & piscinarum ipsi ecclesie subtrahere non verentur. Quoniam igitur institutioni divina manifestius observant, qui decimas ipsas ecclesie non persolvunt. f. v. per ap. sp.]

CAP. VI.

Summatum est cum precedenti, & declaratum ut in precedenti dictum est.

Idem Vintonien. a Episcopo.

Nuncios b: [1 & 7.] Mandamus, quatenus parochianos tuos de apibus, & de omni fructu decimas persolvere ecclesie distinctione compellas.

[1 Et literas tuas f. ea qua decuit benignitate recepimus, & petitionem tuam quoad licuit curavimus exaudire, sicut illius persona quam pura in Domino & ferventi charitate diligimus: & cuius commodis & profectibus intendere volumus diligenter. Cum igitur ad officium tuum spectent ea in quibus nostri præcepti desideres nostra auct. maneri, tanto in hi debuisse facilius exaudiri, quanto ipsam eorum specialius salutem respiciunt, de quibus in extrema iudicio reddatur ex rationem. Inde est quod f. r. per Apost. sed. prad.]

CAP. VII.

Decima fructuum statim cum collectis sunt, solvi debet, non deductis expensis.

Idem Exoniens. Episcopo.

Cum homines e de hortona. de frugibus ix. partibus sibi retentis decimam ecclesie, cuius parochiani sunt, sine deminutione solvere teneantur: & antequam id faciant, servientibus & mercenariis suis de frugibus non decimatis debita totius anni pro servitio suo impendant, tunc demum de residuo decimam persolventes: Mandamus, quatenus eos cogatis, ut decimam statim d fructibus collectis persolvant, atque de subtractis & retentis dignam satisfactionem exhibere procurent.

CAP. VIII.

Privilegiati super decimis non solvendi, de iis prædiis, qua ab aliis conducunt, decimam solvere tenentur.

Idem monachu de Noulan. e

Dilecti f filii Abbas & fratres sanctæ Crucis sua nobis conqueſtione monstrarunt, quod prædia unde decimas, & in magna parte sustentationem consueverunt habere, à plerisque laicis conductis, & receptis ad firmam. Vnde quoniam iidem fratres ex hoc gravantur enormiter, nec fuit intentionis nostræ, aut antecessorum nostrorum, ut de possessionibus, quas conductis decimas non solvatis: mandamus, quatenus de prædiis, quæ conductis in parochiis suis, de quibus consueverunt decimas percipere, plenarie solvatis eisdem, vel cum ipsis amicaliter componatis.

CAP. IX.

Revocatur privilegium, si ex post facto incipit enormiter nocuum esse.

Idem Abba. & fratribus Dolon. h

Suggestum i est ex parte vestra, quod Abbas & fratres monasterii de Vrsin. decimas à vobis auferre conantur. Dis. v. mandamus, quatenus cum prædicto Abbate & fratribus super ipsis decimis componatis. nam quando Roman. ecclesia ordini vestro privilegia de decimis dederat, ita erant ratae abbatie vestri ordinis: quod exinde nulli poterat de jure scandalum suboriri: sed nunc in tantum augmentata sunt, ac possessionibus

a Vitorien. al. Vintonien. b C. 18. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. p. 4. c. 2. c C. 4. eod. tit. in 1. comp. d de fructib. e Nem. hio al. Norvolo. Nevelo. al. Nevolesia. f C. 6. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. p. 13. c. 2. g conductus. h Dolon. i C. 9. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 13. c. 4.

ditate, quod multi viri ecclesiastici de vobis apud nos querelam a sepe proponunt.

CAP. X.

Cisterciensis, templarii, & hospitalarii decimas pradiorum suorum, que propriis manibus aut sumptibus excolunt, solvere non tenentur: alii vero religiosi non solvunt decimas de hortis & nutrimenti animalium, nec de novalibus, que propriis manibus ac sumptibus excolunt.

Idem Terraconensi b Archiepiscopo.

Ex parte e tua ad nos noveris pervenisse, quod albi monachi & nigri, & quidam alii d religiosi, ecclesias tue jurisdictionis redditibus decimarum, occasione privilegiorum, que tibi Romana indulgit ecclesia, spoliare presumunt. Sane nolumus te latere, quod predecessores nostri fere omnibus religiosis decimas laborum suorum concesserant. Sed predecessor noster Hadrianus solis fratribus Cisterciensis ordinis, & templariis, & hospitalariis, decimas laborum suorum, quos propriis manibus vel sumptibus colunt, indulgit: ceteris vero, ut de novalibus suis, que propriis manibus vel sumptibus excolunt, & de nutrimenti animalium suorum, & de hortis suis decimas non persolvant: quem sumus super his imitati. Quare ii, quibus hoc indultum est, hac occasione decimas de aliis rebus ecclesie sue non possunt subtrahere, vel sibi aliquid ulterius vindicare.

CAP. XI.

Privilegium super decimis laborum non extenditur ad terras, que aliis traduntur excolenda.

Idem.

Licet f de benignitate sed. Apost. sit vobis indultum, ut de laboribus, quos propriis manibus vel sumptibus colitis, nemini decimas solvere teneamini, propter hoc tamen non est licitum vobis decimas de terris vestris subtrahere, quas aliis traditis excolendas.

CAP. XII.

Privilegium super decimis laborum, etiam ea, que non sunt novalia, comprehendit.

Idem.

Audientiam g nostram: [1 & 7.] Illud privilegii capitulum prava quidam interpretatione pervertentes, quo Cisterciensibus indulgetur, ne de laboribus quos propriis manibus ac sumptibus excolunt, aliquis decimas ab eis exigat: adferunt quod pro laboribus, novalia intelligi debent: [2 & infra.] Mandamus, quantum non permittatis hoc fieri, nam si intelligeremus tantummodo de novalibus, ubi ponimus h de laboribus, de novalibus poneremus.

[1 Noveris pervenisse, quod cum quidam vestrum a del. filiis nostris, fratribus Cisterciensis ordinis de laboribus, quos propriis manibus aut sumptibus excolunt, decimas exigere & extorquere conantur.]

[2 Verum quemam fratres prescripti ordinis de benignitate Apost. solvere debemus & volumus, & ne ullus contra eos materiam habeat malignandi, vel eos contra justitiam molestandi quamlibet, attentius providere volentes, f. o.]

CAP. XIII.

Decimas novalium debentur ecclesie in cuius parocia sunt: si vero non sunt in certa parocia, debentur diaconico, qui potest sibi retinere, vel alteri ecclesie concedere.

Idem Brixien. Episcopo.

Quoniam k nobis sollicitudo tua requisivit, quid de decimis novalium tue diocese tibi sit statuendum. Respondemus, ut sit terra, que arabiles sunt, intra

a Querimoniam. b Turonen. al. Terracon. c Ca. 10. cod. tit. in 1. comp. d Alii viri religiosi. e Concesserunt. f Ca. 11. cod. tit. in 1. comp. g C. 13. cod. tit. in 1. comp. h Testimus. i Vid. l. ab hostib. s. sed quod simpliciter. ff. ex quibus au. ma. & l. 3. ff. de offic. pra. k C. 25. cod. tit. in 1. comp.

certam alicujus ecclesie parociam fuerint, decimas earum (tua parte retenta) eidem ecclesie facias assignari. Alioquin ipsa secundum discretionem ad Deo tibi datam, alii a ecclesie deputare, vel ad opus tuum poteris retinere.

CAP. XIV.

Decima possunt exigi.

Idem Remen. Archiepisc. b

Parochianos: [1 & infra.] Cum decime non ab hominibus, sed ab ipso Domino sint instituta, quasi debitum exigi possunt.

[1 Verò tuos ad solvendas decimas ecclesie, quibus eas debent, ecclesiastica debet severitate compellere.]

CAP. XV.

Decima laico jure hereditario concedi non potest.

Idem Ambianen. c Episcopo.

Ad hæc d donationem decimæ, quam Abbas sancti s. de Monstriali cuidam loco concessit per successorem tenendam: (Quoniam sanctuarium de jure hereditario possidere non debet) viribus carere decimas: & laicum (nisi decimam ipsam ipsi ecclesie libere religaverit) vinculo excommunicationis adstringas.

CAP. XVI.

Indas coguntur pradias decimas solvere, aut pradia dimittere.

Idem Marsilien. e Episcopo.

De terris, quas ludaxi colunt, tu f prudentia respondemus, ut eos ad decimas persolvendas g, vel possessiones penitus renunciandas, cum omni distinctione compellas, ne forte occasione illa ecclesie valeant suo jure fraudari.

CAP. XVII.

Decima vel oblationes ecclesie laicis concedi non possunt, & praelatus contra facientes est puniendus.

Idem.

Quamvis h sit i grave nimis, & divini dignum animadversione iudicii habeatur, quod laici quidam quod sacerdotum est, in ecclesiasticis rebus usurpant: majorem tamen incurrunn formidinem, quod fomitem sui erroris dicuntur in ipso clero aliquoties invenire, dum quidam praelatorum ecclesie decimas, & ecclesie displicere eis indulgent, & eos in devia mortis impellunt, qui prædicatione eorum ad viam vite fuerant revocandi: [1 & 7.] Statuimus, ut si quis alicui laico in seculo remanenti, ecclesiam, decimam, oblationemque conceperit, à statu suo, sicut arbor que inutiliter terram occupat, succidatur, & donec emendet, dolore suæ peccati ruina prostratus.

[1 De quibus dicit Dominus per Prophetam: Populum provocata comediunt, & ad iniquitatem provocant. Unde.]

CAP. XVIII.

Statu consuetudine, an colonus solvat decimam ecclesie, in cuius parocia sita sunt pradia, an ecclesie, ubi audit decima, & percipit ecclesiastica sacramenta?

Idem.

Cum sint k homines in parocia unius ecclesie (sicut asseris) qui terras in alia parocia excolunt: t. di. nos consuluit, cui ecclesie de terris illis decimas solvere debeant: [1 & 7.] Sane non est nobis hæc solvere certum l dare responsum: cum auctoritates sanctorum Patrum etiam sint diversæ. Et ideo in hujusmodi dubitatione ad consuetudinem decimus recur-

a Aliis ecclesiis. b Post conc. p. 26. c. 21. deest hæc infra. c. 26. cod. tit. in 1. comp. c Ambianen. al. Ambien. d Ca. 7. cod. tit. in 1. comp. e Marsilien. f Ca. 2. cod. tit. in 1. comp. g Vid. l. imperator. ff. de pub. cum no. per Bald. & l. comperit. C. de prescr. xxx. vel xl. anno. h C. 2. cod. tit. in 2. comp. i Verbum sit, deest in aliquot anteq. k C. 3. cod. tit. in 2. comp. l Ceterum responsum tibi dare. rendum.

rendum a. & attendendum etiam, si illa ecclesie in uno sint, vel in diversis episcopatibus constituta: quia difficile nimis videtur, ut una ecclesia in episcopatu alterius recipiat decimas: cum ex hoc episcopatum fines confundi non immerito viderentur.

[1 An illi in qua divina audiunt, & alia ecclesiastica percipiunt sacramenta.]

CAP. XIX.

Non potest laicus transferre decimam in alium laicum, etiam si cum titulo illam possideat. b. d. cum glossa.

Ex concilio Lateranen.

Prohibemus b ne laici decimam cum animarum suarum periculo detinentes, in alios laicos possint aliquo modo transferre. Si quis vero receperit, & ecclesiam non reddiderit, Christiana sepultura privetur.

CAP. XX.

Decima personalis debetur ecclesie, ubi quis percipit sacramenta, licet ab illorum contigerit. In praedictis vero statum consuetudini, si in aliena parochia colonum praedium coluit.

Lucius III. Strigonienfi Archiepiscopo.

Ad Apostolicam e sedis regimen: [1 & 7.] Intelleximus quod quaedam consuetudo in Hungaria inolevit, ut multitudo populi plerumque de parochia unius Episcopi in diocesim alterius transferatur: in qua licet per multa tempora moram traxerit, uterque tamen Episcoporum, tam is cuius parochiam reliquerunt, quam is cuius parochiam sunt facti, decimationem requirit. Id eoque nos duxit fraternitas consulendos, cui potius decimae sint reddenda. Noveris igitur, quod aequum est, ut illi ecclesie decimae personales reddantur ab eis, in qua ecclesiastica percipiunt sacramenta. Decimas vero mellium d, vel fructuum arborum, si coluerint in alia parochia, quam in ea in qua habitant (quoniam a diversis diversis consuetudo tenetur) tu eligas in hoc casu, quod per consuetudinem diu obtinuit ibidem noveris observatum.

[1 Licet immeriti dignatione divina vocati, omnibus sumus ecclesia suis debentes, & pro praesentia nostra modolo respondere cogimus consuetudinibus singularum.]

CAP. XXI.

Decima fructus praedii solvenda sunt decima.

Clemens III. e

Ex parte f canonicorum ecclesie tuae nobis est querela proposita, quod quidam agriculatores, cum simul vel diversis temporibus anni, in eodem horro, vel agro diversa semina sparserint, non nisi de unius illorum seminum fructibus decimas illi persolvunt: [1 & infra.] Mandamus, quatenus si noveris rem taliter se habere, agriculatores illos, ut de omnibus praediorum & fructibus decimas absque diminutione persolvant, ecclesiastica censura compellas.

[1 Qui etiam decimas de agrorum proventus, non curant persolvere, nisi quibusdam deductis expensis, quas faciunt pro illis ad arcam, vel ad horrea deportandis. Quia igitur per haec canonici & ecclesia Dei non modica irrogatur injuria, cum Levitici ad 23 expensis deductis decimas sit in unum expendi.]

CAP. XXII.

Decima praediales solvenda sunt, expensis non deductis.

Celestinus III.

Non est b in potestate hominum, cum plantant arbores, vel aliqua femina terrae mandant: [1 & 7.]

a vid. l. in unum. & l. de interpretatione. ff. de legibus. b C. 23. in tit. in 1. comp. quam si periculum detinere decimas, tradit Guid. Pap. dec. 263. c C. 29. eod. tit. in 1. comp. d in vulg. legitur, ita super decima vero, &c. sed in omnibus Cod. manuscr. habetur ut est impressum. e Celestinus. f C. 3. eod. tit. in 2. compilatio. & praedictorum. h C. 4. eod. tit. in 2. comp.

Revera sicut sancti patres in suis tradiderunt scripturis, de vino, grano, fructibus arborum, pecoribus, hortis, negotiatione, de ipsa etiam militia, de venatione, & de omnibus bonis decimae sunt ministris ecclesiae tribuenda; ita ut qui de his ea solvere neglexerint, ecclesiastica districtione debeant percipi: [2 & 7.] Volumus ergo & districte precipimus, quatenus antequam ulla a deducatis de bonis praedictis expensas, decimas ecclesiae, ad quas pertinent, cum integritate debita persolvatis.

[1 Quid eis satio vel plantatio sit redditiva. Cum iuxta verbum Apostoli ad literam exponendam, neq. qui plantat bene aliquid faciat, neq. qui rigat, sed Deus qui tribuit incrementum. Audimus autem quod quidam vestrum de vineis, oliveti, carmelis & frugibus, non nisi praedicta deducta expensis seminum, laborii vel agriculturae decimas curant ecclesiae exhibere.]

[2 Trateca si quis omnino Domino decimas non dederit, quae sunt tributa egentium animarum, & ex debito requiruntur ad decimam partem, ut docet Augustinus, removeri mereatur.]

CAP. XXIII.

De redditibus molendini ad ventum, solvenda sunt decima.

Idem.

Ex transmissa b querela rectoris ecclesiae de N. intelleximus: [1 & 7.] Quia fidelis homo de omnibus, quae licite potest acquirere, decimas erogare tenetur, Mandamus, quatenus H. militem ad solutionem decimarum de his, quae de molendino ad ventum proveniunt, sine diminutione aliqua compellaris.

[1 Quid cum M. miles molendinum quoddam ad ventum in terra quadam infra fines parochiae, de cujus terra proventus decimas solvas ecclesiae percipere, memorata contraxit, de ipsius proventus vel obventionibus decimas ei solvere contradicens, in salubris sua periculum detinere non veretur. Unde.]

CAP. XXIV.

Locator vel conductor possessionum tenentur ad decimas, nisi se immunes ostendant.

Innocentius III. Pistorien. Episc.

A nobis e tua fraternitas requisivit: [1 & 7.] Cum agitur quilibet decimas solvere tenetur, nisi a praestatione ipsarum specialiter sit exemptus: Fraternitati tuae taliter respondemus, quod a dantibus & recipientibus possessiones ad firmam de fructibus, quos percipiunt, decimae sunt solvenda: Nisi ab eis ostendatur, quare ab huiusmodi sint immunes.

[1 Virum ab illis decimas exigere debeas, qui possessiones suas vel recipientes ad firmam, cum aliis se contentur per alios excusare quominus cogantur ad decimas persolvendas.]

CAP. XXV.

Imperiali concessio sub quacumque forma a solutione decimarum eximere non potest.

Idem Vercellen. Episcopo.

Tua d: & infra. Porro cum laicis nulla sit de spiritualibus e concedendi, vel disponendi facultas, imperiali concessio quantumcunque generaliter fiat, neminem potest a solutione decimarum eximere, quae divina constitutione debentur.

Decima novatum non pertinent ad laicum, qui decimas habet in feudum. b. d.

a Dicitur nullas. deest in omnibus antiquis codicibus. b C. 7. eod. tit. in 2. comp. vid. conc. Trid. Sess. 21. de reform. ca. 2. & concil. Matif. 2. c. 5. & B. Thom. 22. quaest. 87. art. 2. c Ca. 1. eod. tit. in 2. comp. & de materia textus & glossa. vid. Covarru. Lt. Var. ref. c. 17. & Guid. Pap. dec. 266. & 264. Adde Sylvestr. in sum. verb. decima. s. 1. d C. 4. eod. tit. in 4. comp. vid. Host. & Oldra. consueg. e al. de spiritualibus. reb.

Nec occasione a decimationis antiqua (licet in feudum decimae sint concessa) sunt decimae novalium usurpandae, cum in talibus non sit extendenda licentia, sed potius b restringenda.

CAP. XXVI.

Sine deductione seminis & sumptuum debent dominus & colonus decimas solvere, & non cui voluerint ecclesia vel pauperibus, sed ecclesia cui debentur: nec ad hoc excusantur propter malitiam clericorum.

Idem eadem.

Tua nobis fraternitas intimavit e, quod quidam laici d decimas ecclesiis & clericis tuis, peruersis machinationibus subtrahere moluntur. Quidam enim ex eis semen & sumptus, qui sunt in agricultura, dicunt primitus deducendos, & de residuo impendendam decimam asseverant. Alii vero de portione fructuum, quam a colonis accipiunt, partem decimae separantes, eam capellis suis aut aliis clericis, aut etiam pauperibus conferunt, vel in usus alios pro sua voluntate convertunt. Nonnulli etiam vitam clericorum tanquam abominabilem detestantes, decimas eis ob hoc subtrahere non verentur: [1 & 7.] Verum si ad Deum (a quo cuncta bona procedunt) assertores huiusmodi debitum respectum haberent, jus ecclesiasticum diminuere non contenderent, nec decimas (quae tributa sunt egentium animarum) praesumerent detinere. Cum enim Deus, * cuius est terra, & plenitudo ejus, orbis terrarum, & universi qui habitant in eo, deterioris conditionis esse non debeat, quam dominus temporalis, cuius statum de terris, quas exhibet aliis excolendas, non quidem deductis sumptibus aut semine separato, necessario cum integritate persolvitur: nimis profecto videtur iniquum, si decimae, quas Deus in signum universalis dominii, sibi reddi praecipit, suas esse decimas & primitias asseverant, occasione praemissa, vel excogitata magis fraude deminui valeant, cum Deo debita sit solutio decimarum, in tantum, ut ad eas clericis exhibendas, quibus eas ipse pro suo cultu concessit, laici si moniti reddere e noluerint, ecclesiastica f sunt districtione g cogendi. Et cum de cunctis omnino proventibus decimae sint reddendae, sicut colonus de parte fructuum, quae sibi remanet ratione culturae: sic & dominus de portione, quam percipit ratione terra, decimam reddere, sine deminutione tenetur. Praeterea vero nequitia clericorum nequeunt eas (nisi quibus ex mandato divino debentur) pro suo arbitrio erogare: quum nulli sit licitum aliena cuiquam concedere praeter domini voluntatem: [2 & 7.] Quoniam igitur pati nolumus, ut ecclesiarum & clericorum iura praesumptione qualibet minuantur: mandamus, quatenus omnes qui ratione personarum, aut etiam praedictorum decimas ecclesiis & clericis tuae dioecese exhibere tenentur, ad eas cum integritate reddendas appellatione b remota compellas.

[1] Quidam insuper asseverantes se possessores, & omnia iura sua cum omni honore atq. districtu per imperialem concessionem adeptos, decimas sub huius generalitate detinere praesumunt: occasione praeterea veteris decimationis, quam asserunt sibi concessam, aliqui decimas novalium sibi non metuant usurpare.]

[2] Quanquam per sollicitudinem pastoralis officii sunt a sua nequitia coercendi, & cum de cunctis omnino proven-

a Vid. decis. Capell. Tolos. 440. b vid. l. cum quidam, cum vulg. ff. de liber. & posthu. c l. 2. eo. tit. in 3. comp. d In recent. imprefsu, decimas ecclesia a clericis tuis, &c. sed nos ex antiq. exempla Greg. repofsumus, ut est imprefsum, quam lectionem agnovit Hostiens. * Psal. 22. e solvere. f sint. g vid. conc. Trid. Sess. 23. de reform. c. 12. adde conc. Mats. 2. c. 3. & Synodum Trinensem, in sacris. h vid. hic Henricum Boich.

ibus decimae sint reddenda: sicut colonus de parte fructuum quos sibi remanet de ratione culturae, sic & dominus de portione quam percipit de ratione terra, decimam reddere sine deminutione tenetur.]

CAP. XXVII.

Privilegium super decimis non solvendis ecclesiastica persona concessum novalia comprehendit. h. d. secundum intellectum, qui placet Pannorm.

Idem Abbati sanctae Columbae Senonen.

Ex parte b tua: [1 & 7.] Cum igitur tibi, quod majus est, sit concessum, ut videlicet decimas de laboribus terra parochiarum tuarum, cum integritate percipias, de novalibus eas exigere satis potes: quia ubi majus conceditur, minus concessum esse videtur.

[1] Fuit hoc propositum coram nobis, quod cum tibi de laboribus terra parochiarum tuarum ecclesiae, sicut asseris, sit indulgentia decimas cum integritate percipere, dignaretur misericorditer indulgere, ut de terris quae infra parochias tuas noviter rediguntur ad culturam, de indulgentia nostra exigendis decimas facultatem haberet.]

CAP. XXVIII.

Negotiator de lucro decimarum solvit deductis expensis, quae sunt de pecunia decimata: expensa vero, quae sunt pro habendo fructibus non deducuntur, & de fructibus solvitur decima, etiam non deductis expensis factis pro restauranda.

Idem Helicen. Episcopo.

Pastoralis e officii, &c. [1 & 7.] Explicari postulat, utrum quis possit de molendinis, & piscariis necessarias expensas deducere, priusquam solvit decimas et eisdem, sicut est in negotiatione concessum? Ad quod respondemus, quod licet circa res acquiritas, vel factas de pecunia decimata, cum ipse venduntur, credamus deducendas expensas, & de residuo, quae de lucro decimas persolvendas, ut si vendatur domus, ager, vinea, cibus, molendinum, grex, aut quaelibet merces. Expensas tamen, quae sunt pro fructibus percipiendis, ex illis, de quibus fructus proveniunt, non credimus deducendas, etiam si fuerint decimata: quoniam salva decima, fructus efficiuntur eorum, qui faciunt ipsas expensas. Fructus autem ipsos a alienari posse non credimus, nisi cum onere decimarum. Nec pro restaurando detrimeto quarumlibet rerum, ex quibus decime persolvuntur, credimus deducendas expensas, de proventibus decimatis: quia penes dominum res permanent restauratae; ut si pars aliqua moriatur armenti, deterioretur vinis, portio merces depercat, vel totus cibus destruat.

CAP. XXIX.

Qui praescribit decimam in aliena parocia, si tibi imponat novalia, ipsorum decimas non habebit.

Idem.

Cum e contingat interdum in tua dioecesi. [1 & 7.] Cum in quibusdam parocis ad quasdam ecclesias, vel personas ecclesiasticas ab antiquo pertinet perceptio decimarum, & de novo fiant novalia in eisdem, quae a nobis ad quam huiusmodi novalium decima incipit pertinere: Vnde inquisit. t. respon. quod cum perceptio decimarum ad parochiales ecclesias de jure communi pertineat, decimae novalium, quae sunt in parochiis extraneis, ad ipsas proculdubio pertinere nolunt, nisi ab his, qui alias percipiunt f decimas, rationabilis causa ostendatur g. per quam adpareat, novalium ad eos decimas pertinere.

a Sanctae Columbae, al. sancti Columbae. b C. 3. edit. tit. in 3. comp. & sacrum tradita per las. in l. 1. de transact. c C. 4. tit. in 3. comp. vid. Turrec. in c. reversionis. 16. q. 1. d illi. e Cl. eod. tit. in 4. comp. vid. Covarr. l. 1. v. 17. circa fin. f accipiunt. g vid. l. non omni. per Bar. ff. de legibus. [1] Praeterea

[1 Præterea requisisti, cum aliqua prædia, de quibus ecclesiis aut personis ecclesiasticis decime soluebantur, ad fratres Cisterciensis ordinis donationem vel emptorem vel alio titulo devotum, an iidem fratres de talibus prædiis ipsi ecclesiis vel personis decimas solverentur. Super quo tale damus responsum, quod cum prædicti fratres ad se. Apoll. sit adaltem, ut laboribus suis quos propriis manibus aut suis propriis excolunt, decimas nullas profus abolverentur, de prædiis taliter adquisitis ecclesiis vel personis ecclesiasticis decimas solvere non teneantur, dummodo propriis manibus aut sumptibus excolantur.]

CAP. XXX.

Decima omnium fructuum prædii debentur ei, qui decimas tibi prescribit, sed ad aliud prædium prescriptio non extenditur.

Idem Episcopo Beluacensi.

Cum in tua a diocesi quadam monasteria & conventuales ecclesie, in multis parochiis majores decimas percipiunt & minutas, de quibusdam fructibus annuatim percipiunt, non fuerunt decime persolute: [1 & 7.] Respondemus, quod si fructus prædicti de illa terra proveniunt, de qua monasteria vel conventuales ecclesie aliquos percipiunt ratione decimarum proventus, eis proculdubio decime fructuum debentur eorum, cum ipsi terra illa ab antiquo fuerit decimata, & non debeat una eademque ecclesia à diverso jure censi: alioquin parochiales ecclesie exolvantur, ad quas de jure communi spectat & præceptio decimarum.]

[1 Requiristi per sed. Apoll. edoceri, utrum decima fructuum prædiorum ad parochiales ecclesias, quæ nec minores recipiunt, nec minutas, an ad monasteria & illas conventuales, quæ decimas alias percipiunt ab antiquo, debeant pertinere.]

CAP. XXXI.

Laici ecclesias vel decimas donare non possunt, etiam si sunt reges: nec ex eorum titulo præstatur causa prescribendi.

Idem Vespriam. a Episcopo.

Quidam e adversus fratres Hierosolymitanos hospitalis sancti Stephani te proponente in nostra presentia questionem, quod ipsi decimas de laboribus rusticorum suorum Vespriam. ecclesie debitas non permitterent tibi solvi: [1 & infra.] Comparantibus igitur te ac ipsis statuto termino coram nobis, G. Prefbyterum Cardin. tibi & eis concessimus audirem: eorum quo decimas terrarum, quæ per rusticos hospitalis Vespriam. dioc. excoluntur, & de chirographa g. & de novacularia ecclesia, quæ per ipsos hospitalarios detinentur, intentione tua de jure communi fundata petisti. Prior autem hospitalis in prædictis decimis & ecclesiis præscriptionem allegans, proposuit se non teneri tibi super his respondere: quod cum per auditorem ad nostram audientiam pervenisset: mandamus, quod idem prior præscriptionis titulum, quem allegavit, probaret, qui B. Regis ac reginæ Hungariæ privilegia exhibuit, qui ecclesiam sancti Stephani, ad quam dictæ ecclesie cum eisdem decimis pertinebant, in perpetuam elemosinam hospitali donationis titulo concesserunt, confirmationis Clementis Papæ præd. no. scriptum exhibens, per quod probare volebat concessionem prædictam plenam habere vigorem: [2 & 7.] Cæterum ex

parte sua fuit propositum, quod in decimis & ecclesiis a Rege & Regina donatis, præscriptionem non poterat opponere pars adversa, quæ nec à donatione ipsorum initium habere poterat, nec à confirmatione præfata tantum effluxit temporis, quod possit præscriptio confirmari, & sic donationis Regis ac Reginæ allegatus titulus nullus erat: cum sacrilegii crimen incurrat, qui ecclesias vel ecclesiasticum aliquid a de manu b. receperit laicali: [3 & infra.] Nos igitur quomodo donatores prædicti conferre non poterint aliis, quæ ipsi de jure non poterant possidere, & per confirmationem prædicti Clementis super ecclesia sancti S. hospitali cum decimis & aliis pertinentibus ad se e. factam, etiam si authenticum adparet d. juri episcopali nullatenus derogetur: sententialiter prohibemus, ne fratres hospitalis præsumant ulterius impedire, quò minus decimas percipiatis memoratas, & pacifice possideatis in futurum.

[1 Eos cita volumus, præsentem eis terminum concilium generale, quo cum instrumentis & rationibus suis nostris se conspecturi præsentarent, tibi respondere parati.]

[2 Et asserens nihilominus ipsam a se. record. Lucio. PP. præ. no. postmodum confirmatam.]

[3 Unde si contingat Laicum in donatione ecclesie talibus verbis uti, Do tibi ecclesiam talem: nihil aliud concedere intelligitur, nisi jus patronatus tantum quod habet in ipsa, prout in constitutione à nobis edita continetur expressè. Contra confirmationem autem fuit hoc modo responsum, quod consue ipsa ecclesia S. Stephani cum omnibus decimis & ecclesiis, & aliis quæ ad eandem pertinent confirmatur. Jus episcopale non tollitur, cum de illo nil exprimitur ibidem, sed tantum debita decimarum portio in parochia S. Stephani collatarum secundum consuetudinem estilem hospitalarii reservatur. Præsertim cum petita decima à te in parochia S. Stephani non consistant, quod de plano confessum est par. adversa. Contra vero fuit à parte altera replicatum, quod cum spacio xxx. annorum tacueris, juri tuo tacite renunciasti videris, sed hoc pars tua visa est repellere, allegando quod xxx. annorum taciturnitas non in jure communi, sed in privilegiis noscitur obtinere: unde jure communi quod habet Episcopus in decimis vel ecclesiis sua dioc. non nisi xl. annorum taciturnitate privatur.]

CAP. XXXII.

Domini prædiorum cogi possunt, ut præd. dent celenda talibus, à quibus sine contradictione ecclesia possit decimas consequi. h. d. usq. ad h. illa.

Idem in concilio generali. e.

In aliquibus regionibus f. quædam permixte sunt gentes, quæ secundum suos ritus decimas de more non solvunt, quamvis censentur nomine Christiano: his nonnulli domini prædiorum ea tribuunt excolenda, ut decimis defraudantes ecclesias, majores inde redditus assequantur. Volentes igitur super his ecclesiarum inde munitibus providere: statuimus, ut ipsi domini g. talibus personis, & taliter sua prædia excolenda committant, quòd absque contradictione ecclesiis decimas cum integritate persolvant, & ad id, si necesse fuerit, per censuram ecclesiasticam compellantur.

Iste s. propter sui brevitatem non summatur.

Illæ quippe decime necessariò solvendæ sunt, quæ debentur ex lege divina, vel loci consuetudine approbata.

CAP. XXXIII.

Trius solvenda sunt decime, quarum census seu tributa: & si prius illa solvantur, postea decimari debent.

a aliquid. b recuperes. c à se, in recentioribus, sed ad se, habetur: id est ad ecclesiam S. Steph. d authentica, in recentibus: sed in antiquis authenticis legitur. e Innoc. III. in conc. gener. Lat. 1. 13. f C. 1. eod. tit. in 4. comp. g In Cod. Barb. ita: ut ipsi domini de cætero, talibus, &c.

Idem in eodem. a

CVM non sit in homine, quid b semen ferenti respondet, quoniam iuxta verbum Apostoli: Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus: ipsum quidem de e mortificato semine plurimum fructum affert, nimis avarè quidam in decimis defraudare nituntur, census & tributa, quæ interdum indecimata prætereunt, de frugibus primitus deducentes. Cum autem in signum universalis domini, quasi quodam titulo speciali, sibi dominus decimas reservaverit: nos & ecclesiarum dispendiis & animarum periculis obviare volentes, statuimus, ut in prærogativam domini generalis exactiorem tributorum & censuum præcedat solutio decimarum, vel saltem hi, ad quos census, vel tributa indecimata pervenerint (quoniam res cum onere suo transit) ea per cent. eccl. decimare cogantur ecclesiis, quibus de jure debentur.

CAP. XXXIV.

Cisterciens. templarii & hospitalarii de fructibus possessionum, quas acquisierunt post concilium generale, de quo hic, decimas solvere tenentur, si de illis possessionibus prius solvebantur decima.

Idem in eodem. d

NUPER Abbates & Cisterciens. ordinis in generali concilio congregati, ad commonitionem nostram providè statuerunt, ne de cætero fratres ipsius ordinis emant possessiones, de quibus decimæ debeantur ecclesiis, nisi fortè pro monasteriis noviter fundandis. Et si tales possessiones eis fuerint pia fidelium devotione collatæ aut emptæ, pro monasteriis de novo fraudandis, committantur aliis excolenda, à quibus ecclesiis decimæ persolvantur. Ne occasione privilegiorum suorum ecclesiæ alterius prægraventur: decernimus, ut de alienis terris, & amodò acquirendis, etiam si eas propriis manibus, aut sumptibus excolunt, decimas persolvant ecclesiis, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nisi cum ipsis ecclesiis aliter duxerint componendum. Et hoc ipsum ad alios regulares, qui gaudent similibus privilegiis, extendi volumus & mandamus: ut ecclesiarum prælati promptiores, & efficaciores existant ad exhibendum eis, de suis malefactoribus justitiæ complementum, eorumque privilegia diligentius & perfectius studeant observare.

CAP. XXXV.

Breve est, & idè non summat.

Gregorius IX.

Interdicimus universis personis ecclesiasticis, ut decimas detentas à laicis ad alienas ecclesias pertinentes in pignus recipere ab eisdem laicis non præsumant.

DE REGULARIIBVS, & ET TRANSEVN-
TIBVS AD RELIGIONEM.

TITVLVS XXXI.

CAP. I.

Non potest quis ad religionem admitti nisi volens, & in ætate idoneus.

Ex concilio Maguntino.

Nillus tondeatur h, nisi in legitima ætate & spontanea voluntate.

a C. 54. & c. 6. eod. tit. in 4. comp. b quod 1. Cor. 3. c Hæc periodum ex antiquis restitimus, ut est impressa, nam in vulgatis perperam legebatur. isam. 12. d Ca. 35. e Ca. 7. eod. tit. in 4. comp. f Pro voce, concilio, quod est in antiquis omnib. Cod. in antiqua comp. ponitur capitulo, quod non est inceptum, nam generales monachorum conventus capitula vulgo dicuntur. g de materia huius tit. vid. conc. Trid. Sess. 23. tit. de regul. h vid. B. Thom. 2. 2. quæst. 189. art. 3. & con. Trid. infra citatum.

CAP. II.

Impubes monasterium ingressus, post annum à parentibus revocari non potest. h. d. primo. Pubes per vim ingressus, post annum exire, vel à parentibus revocari non potest. h. d. secundi. Abbas.

Ex eodem.

SI quis a ante annos legitimos tonsuratus est sine consensu parentum suorum, si parentes ipsius intra annum non reclamaverint ad principem, aut proprium Episcopum, vel ad missum dominicum, in clericatu permaneat. Si verò post legitimos annos, per vim b clericus factus est, & nec ipse nec parentes eius intra annum, ad memoratas personas reclamaverint, in clericatu permaneat, sicut is, de quo superius dictum est.

CAP. III.

Clericus secularis utens habitu & nomine monachi, cogitur ut fiat monachus, vel ab eo destitatur.

Ex concilio Toletano.

VT clerici, qui se fingunt habitu & nomine monachos, & non sunt, corrigantur: ut c veri monachi sint, vel d veri clerici.

CAP. IV.

Nequitia, qua spontè se ingreditur adhibus professorum, per hoc censetur professa. h. d. & est casus multum notabilis.

Ex concilio (Arelaten.) e

Vidua si spontè velum conversationis, quamvis non factum sibi, imposuerit, & in ecclesia inter velatas obligationem Deo obtulerit, velit nolit sanctimonie habitum ulterius debet habere. Licet sacramentò firmare velit eo tenore velamen sibi imposuisse, ut deponere possit.

CAP. V.

Monachus temerè ad alium monasterium transit, vel peculium habere non potest.

Gregorius Anthemio Subdiacono.

Ioannes frater: & infra. Præsenti iussione tibi mandamus, ut ne quem monachum de monasterio in monasterium temerè migrare liceat, nec eorum aliquem percellere quicquam habere. Sed si hoc præsumpserit, monasterio, in quo ab initio conversatus est, sub Abbatis sui regula competenti coercitione reddatur.

CAP. VI.

Ubi est dura congregatio vel religio, requiritur in presertim pna pubertas, saltem tempus 12. annorum. b. d. habito respectu ad mentem litera. Et est textus singularis.

Ex regillro Gregorii. f

Quia in infulis dura est congregatio monachorum, pueros in eorum monasteriis, ante 18. annum solvendi prohibemus.

CAP. VII.

Si Cisterciensis sine licentia sui Abbatis, ad aliud monasterium transit, ad proprium monasterium regredi cogitur.

Alexander III. Archiepiscopus, & alii ecclesiarum prælati, per Galliam g constituti.

Non est vobis dubium: [1 & infra.] Univeritati vestra mandamus, quatenus monachos, vel conversos Cisterciens. ordinis, post professionem sine licentia Abbatum suorum, per episcopatus vestros recipi, nullatenus permittatis. Et si qui ex eis, sine licentia Abbatum suorum, de monasterio exire præsumpserint, & communiti celeriter non redierint, eos regredi compellatis.

a Bar. l. 8. Dec. c. 3. lvo p. 7. c. 26. b vide conc. Trid. Sess. 23. tit. de regul. c. 19. c aut. d aut. e al. Aurelian sed habetur in conc. Tribur. c. 25. refer Bar. l. 8. c. 36. lvo p. 7. c. 31. & c. 6. eod. tit. in 1. comp. quib. locu aliu concilio tribuitur, sed fortassis non rectè. f l. 1. epist. ad Anthemium, ut referet Grat. 20. q. 1. 6. quia autem. & c. 1. eod. tit. in 1. comp. g in Gallia. [1 Au